

مقدمه‌ای بر قانون تامین اجتماعی اروپا

بسیار پیش آمده که بخواهیم اطلاعات خود را در مورد نظام تامین اجتماعی و خدمات درمانی در کشورهای مختلف دنیا و حتی دیگر قاره‌ها تکمیل کنیم. اما کتاب‌ها و مقالات به اندازه‌ای تخصصی و در سطح پیشرفته هستند که برای جمع‌آوری اطلاعات اجمالی چندان کارایی برای ما ندارند. کتاب «مقدمه‌ای بر قانون تامین اجتماعی اروپا» از جمله کتاب‌هایی است که در این زمینه بسیار کاربردی است. این کتاب حاوی اطلاعات مختصر و مفیدی در زمینه نظام خدمات درمانی و تامین اجتماعی کشورهای حوزه اروپاست. این اطلاعات در عین اینکه ناقص نیستند، چندان عمیق و تخصصی بر روی موضوع خاصی متمرکز نشده‌اند.

• دیگر سو •

• منبع: سازمان بین‌المللی کار •

ناکارآمدی تامین اجتماعی

در چین

دولت چین مدت‌های طولانی داشتن دو فرزند را برای خانواده‌ها ممنوع کرده بود تا رشد جمعیت را کنترل کند. اما اخیراً شرایط آسان‌تری برای به دنیا آمدن فرزند دوم در خانواده‌ها فراهم کرده است. با این حال خانواده‌های چینی همچنان از سیاست تک‌فرزندی پیروی می‌کنند و حتی برخی از آنها ترجیح می‌دهند هیچ فرزندی نداشته باشند. نظام تامین اجتماعی ناکارآمد، ساعت‌های کار طولانی و دستمزدهای کم و همچنین شرایط نابرابر بیمه درمان و خدمات بهداشتی از جمله دلایل تمایل کمتر زوج‌ها به داشتن فرزند دوم است.

طبق آخرین تحقیقات انجام‌شده توسط یکی از وبسایت‌های معتبر نظرسنجی در کشور چین، ۴۰ درصد از زنان شاغل بدون فرزند هیچ تمایلی به فرزندآوری ندارند. همچنین تقریباً دوسوم از زنان شاغل دارای یک فرزند تمایلی به داشتن فرزند دوم ندارند. در شهرهای بزرگ چین مانند پکن و شانگهای هزینه‌های بالای زندگی، ساعت کاری زیاد و افزایش مخارج ناشی از فرزندآوری موجب شده زنان شاغل تمایل کمتری به فرزندآوری داشته باشند. در حال حاضر فشار ناشی از ساعات کاری زیاد بر زنان شاغل در همه جای دنیا وجود دارد و این مسئله مخصوص مردم کشور چین نیست. با این حال این مشکل در کشور چین که دومین اقتصاد جهان است از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ چرا که جمعیت این کشور با سرعت بسیار زیادی در حال پیر شدن است. در کشور چین به مدت بیش از سه دهه سیاست تک‌فرزندی اعمال شده است. اعمال سیاست تک‌فرزندی برای بیش از سه دهه اکنون گریبان کشور چین را گرفته است. در حال حاضر تعداد جمعیت جوان چین بسیار کمتر از آن است که توانایی به دوش کشیدن هزینه‌های اجتماعی را داشته باشد. این در حالی است که جمعیت سالخورده چین روز به روز در حال افزایش است و عدم توانایی جمعیت جوان در تامین هزینه‌های اجتماعی موجب تضعیف رقابت‌پذیری و تحمیل هزینه‌ها به نظام رفاه اجتماعی در کشور چین شده است.

در حال حاضر در کشور چین حدود ۵۰ درصد از زنان شاغل هیچ فرزندی ندارند و بیش از ۴۳ درصد آنها تنها یک فرزند دارند. در نمودار زیر این واقعیت به خوبی نشان داده شده است.

دولت چین بعد از اعمال قانون تک‌فرزندی به مدت سه دهه، در اواخر سال ۲۰۱۵ میلادی رسماً این قانون را لغو کرد و به خانواده‌ها اجازه آوردن فرزند دوم را داد. در آن زمان منابع رسمی پیش‌بینی کردند لغو این قانون موجب می‌شود تا سال ۲۰۲۰ سالانه بیش از ۴ میلیون فرزند بیش از میزان معمول در چین متولد شوند. با این حال در سال ۲۰۱۶ میلادی تعداد فرزندان متولدشده در چین ۱۷/۷۶ میلیون نفر بوده که تنها ۱/۳ میلیون نفر از سال ۲۰۱۵ بیشتر است. عدم توفیق لغو قانون تک‌فرزندی در افزایش تعداد فرزندان خانواده‌های چینی موجب شد دولت این کشور اعمال سیاست‌های تشویقی و اعطای یارانه را به منظور تسهیل خانواده‌ها به فرزندآوری در نظر بگیرد. اکنون بسیاری از کشورهای جهان همچون سنگاپور و آلمان مشوق‌های زیادی برای فرزندآوری بیشتر اعمال می‌کنند.

نظام تامین اجتماعی کشور چین چندان همه‌گیر نیست و این مسئله خانواده‌ها را در تامین هزینه‌های فرزندان بیشتر، از جمله تامین هزینه‌های درمانی و آموزشی آنها، با مشکل مواجه کرده است. کارشناسان می‌گویند در برخی موارد فرزندآوری موجب بروز مشکلات مالی و از دست رفتن شغل و بیکار شدن زنان شاغل می‌شود که این مسئله تأثیر زیادی بر تمایل نداشتن زنان شاغل به فرزندآوری دارد. در حال حاضر ۳۳ درصد از زنان شاغل در صورت فرزندآوری هیچ پرداخت حقوقی در زمان مرخصی زایمان ندارند و ۳۶ درصد آنان نیز در صورت فرزندآوری و استفاده از مرخصی زایمان با تنزل رتبه شغلی مواجه خواهند شد. طبق نظرسنجی انجام‌شده «نداشتن زمان و انرژی لازم» و «هزینه‌های زیاد بزرگ کردن فرزندان» دو دلیل اصلی زنان شاغل برای تمایل نداشتن به فرزندآوری عنوان شده‌اند.

۱۴ | کتینه نو

تجربه دیگر کشورها

یکشنبه • ۲۸ خرداد ۱۳۹۶ • شماره صد و هفت

A T I V E H N O

هفت کشور برتر برای سپری کردن دوران بازنشستگی از نگاه مجله لایف

داغ شدن تب مهاجرت بازنشستگان جهان

در دنیای امروز با توجه به بالا رفتن نرخ زندگی، دوران بازنشستگی طولانی‌تر از گذشته خواهد بود. هر چند اغلب ایرانی‌ها دوران بازنشستگی را نیز در ایران سپری می‌کنند، در بسیاری از کشورها مهاجرت به کشوری دیگر برای گذراندن این دوران بسیار مرسوم است.

جاده، حمل‌ونقل عمومی و اینترنت سرعت بالا در تمام نقاط است.

شرایط عضویت نبودند.

■ مالت

مالت با مساحت ۳۱۱ کیلومتر مربعی و جمعیت ۴۰۰ هزار نفری در میان کوچک‌ترین و پرتراکم‌ترین کشورهای جهان قرار دارد. «طرح بازنشستگی مالت» این امکان را فراهم ساخته تا اتباع اتحادیه اروپا با نرخ ۱۵ درصد مالیات بر درآمد، از اقامت خود در این کشور لذت ببرند. سیستم مراقبت‌های درمانی و بهداشتی این کشور دارای رتبه بالایی است. سازمان بهداشت جهانی رتبه پنجم در جهان را به این کشور اختصاص داده و مراقبت‌های درمانی و بهداشتی برای همه شهروندان و به‌خصوص برای انگلیسی‌ها به دلیل دریافت مراقبت‌های درمانی و بهداشتی به صورت متقابل آزاد است.

■ پرتغال

پرتغال با سواحل و زمین‌های گل، روستاهای ماهیگیری و شهرهای قرون‌وسطی، جذابیت خاص خود را دارد. با توجه به جدیدترین مطالعه سالانه «واحد اطلاعات اکونومیست»، لیسبون پایتخت پرتغال یکی از قدیمی‌ترین شهرهای جهان و از بهترین مناطق برای زندگی است. انتخاب پرتغال به‌عنوان محل زندگی برای بازنشستگان از لحاظ مالیاتی بسیار سودمند است. با توجه به وضعیت ساکنان غیردائم این کشور، منبع حقوق بازنشستگی خارجی آنها تا یک‌دهه معاف از مالیات بر درآمد است.

■ تایلند

تایلند معروف به «سرزمین لبخندها» به علت هزینه پایین زندگی، آب‌وهوای استوایی، دارا بودن فرهنگی که برای مسن‌ها احترام قائل است، به‌علاوه عدم اخذ مالیات از بازنشستگان خارجی، بر چهره بازنشستگان مهاجر لبخند می‌نشانند. مجله بین‌المللی لایف، این کشور را با توجه به شاخص هزینه‌های زندگی و قیمت رقابتی ملک، یکی از ارزان‌ترین کشورها معرفی کرده است. در حالی که اداره امور خارجه و کشورهای مشترک‌المنافع بریتانیا، بسیاری از بیمارستان‌های خصوصی تایلند را با استانداردهای محلی غربی برابر می‌دانند، این استانداردها در بیمارستان‌های محلی می‌تواند متفاوت باشد. بنابراین بازنشستگان باید مبلغی را برای بیمه درمانی محلی پرداخت کنند.

■ مالزی

کشور مالزی دارای تنوع اقلیمی بی‌نظیری است، از سواحل استوایی و جنگل‌های دوفازده گرفته تا شلوغی فزاینده پایتخت آن کوالالامپور و تابش آفتاب در کل سال. این کشور محل گرانی برای زندگی نیست و در شاخص هزینه‌های زندگی، در سطح جهانی، میان‌ارزان‌ترین کشورها برای زندگی قرار گرفته است. در این کشور امکان مالکیت مستقیم خارجی برای خرید ملک وجود دارد. همچنین حقوق بازنشستگی با درآمد تامین اجتماعی بازنشستگان مالزی به طور معمول معاف از مالیات است. نرخ بهداشت و درمان و اقامت در مالزی برای مهاجران پایین است. مالزی به‌عنوان یکی از «قطب‌های گردشگری سلامت» دارای رتبه بالایی است و طبق اعلام شورای سفرهای بهداشتی و درمانی در سال ۲۰۱۳، بیش از ۲۰۰ هزار نفر برای مراقبت‌های درمانی وارد مالزی شدند.

■ اسپانیا

اسپانیا یکی از بزرگ‌ترین قربانیان بحران بدهی منطقه یورو بود. در سال ۲۰۰۸، اقتصاد کشور اسپانیا دچار رکود شد، قیمت ملک به‌شدت کاهش یافت و بیکاری رشد فزاینده‌ای داشت. اما به‌مرور اقتصاد آن رو به بهبود نهاد و در سال ۲۰۱۵ به نرخ رشد بالای ۳ درصد دست یافت. بنگاه‌ها برآورد می‌کنند که قیمت مسکن در نتیجه بحران مالی هنوز حدود ۴۰ درصد پایین‌تر از اوج آن در سال ۲۰۰۷ است، لذا به بازنشستگان برای انجام معامله خوب فرصتی بالقوه می‌دهند. بازنشستگان با زندگی در اسپانیا از بهترین آب‌وهوای اروپا بهره‌مند خواهند شد. به‌ویژه در منطقه ساحلی مدیترانه که در آن آب‌وهوا در تابستان گرم و آفتابی و در زمستان معتدل است. بر مبنای گزارش‌های مجله بین‌المللی لایف، اسپانیا دارای رتبه بالایی از لحاظ زیرساخت‌ها و شبکه‌های مدرن

بهداشتی باید دست کم ۲۰۰ دلار در ماه به حساب بیمه بهداشتی خصوصی بپردازند. گفتنی است پاناما در مقایسه با برخی از کشورهای آمریکای مرکزی، کشور امن‌تری به‌شمار می‌رود.

■ اکوادور

اکوادور در سال ۲۰۱۶ در رتبه دوم فهرست مجله لایف قرار گرفته است. از مزایای بازنشستگی در این کشور می‌توان به مسکن ارزان قیمت و آب‌وهوای خوب آن اشاره کرد. درواقع، این کشور به علت برخوردار بودن از آب‌وهوای خوب و مسکن ارزان قیمت، این جایگاه را در رتبه‌بندی ۲۰۱۶ از آن خود کرده است. با توجه به قرار گرفتن در خط استوا، یکی از مزایای دیگر این کشور بهره‌مندی از ۱۲ ساعت روز روشن در کل سال است. علاوه بر این، ارتفاعات اکوادور نیز شامل مقصدهای پرتلرقدار برای مهاجران است.

این مقاصد چندین هزار متر بالاتر از سطح دریا قرار گرفته‌اند و به ساکنان خود در کل سال آب‌وهوایی بهاری هدیه می‌دهند. در قلات برای مسکن ارزان، فقط چند کشور هستند که می‌توانند به اکوادور برسند. اکوادور همانند پاناما به بازنشستگان طیف گسترده‌ای از منافع را ارائه می‌دهد. از جمله حمل‌ونقل عمومی برای کسانی که ۶۵ سن یا بالاتر از آن را دارند، نصف قیمت است و مالیات بر ارزش افزوده در بسیاری از خریدها بازپرداخت می‌شود. دولت اکوادور نیز اخیراً تغییراتی در سیستم مراقبت‌های درمانی و بهداشتی خود ایجاد کرده، که به احتمال زیاد هدف اصلی آن جذب مهاجران است.

از سال ۲۰۱۴، این امکان فراهم شده تا بازنشستگان خارجی در اکوادور با پرداخت هزینه‌ای حدود ۷۰ دلار در ماه قادر به پیوستن به سیستم مراقبت‌های درمانی و بهداشتی ملی این کشور شوند. این سیستم توسط سازمان تامین اجتماعی اکوادور مدیریت می‌شود و پیش از این، محدودیت‌های سنی و شرایط پزشکی قبلی حذف و تغییر یافتند. پیش از اعمال تغییرات، افراد مسن‌تر از ۶۰ سال واجد

• حامد رسولی •

• روزنامه نگار •

در دنیای امروز با توجه به بالا رفتن نرخ امید به زندگی، دوران بازنشستگی طولانی‌تر از گذشته خواهد بود. هر چند اغلب ایرانی‌ها دوران بازنشستگی را نیز در ایران سپری می‌کنند، در بسیاری از کشورها مهاجرت به کشوری دیگر برای گذراندن این دوران بسیار مرسوم است. بخش عمده‌ای از بازنشستگان که به دنبال تغییر مکان زندگی در این دوران هستند، کشورهای دوفازده با طبیعت چشم‌نواز مانند پاناما را انتخاب می‌کنند. جایی که بتوانند در آرامش روزگار بگذرانند. مالیات کمتری بپردازند، خدمات درمانی و اجتماعی خوبی دریافت کنند و در مقایسه با کشورشان در قبال این امکانات، هزینه کمتری بپردازند. به همین دلیل معمولاً این روند مهاجرت از سمت کشورهای توسعه‌یافته و گران به سمت کشورهایی است که شاید کمتر توسعه‌یافته باشند اما خدمات اجتماعی طراز اولی ارائه می‌کنند.

■ پاناما

پاناما جنوبی‌ترین کشور در مرکز قاره آمریکاست که در رأس فهرست جهانی بهشت بازنشستگی در سال ۲۰۱۶ قرار گرفته است. در این فهرست که توسط مجله لایف ارائه شده، از پاناما به‌عنوان «ارزان‌ترین، بهترین و سودمندترین محل بازنشستگی در جهان» یاد شده است.

خدمات در این کشور برای بازنشستگان عبارت‌اند از تخفیف در حمل‌ونقل، تفریح و سرگرمی، درمان و قبض‌های ارزان انرژی‌های خانگی. بازنشستگان برای دریافت مزایای این خدمات وسیع باید ویزا داشته باشند. شرط دریافت این ویزا، بهره‌مندی از حقوق بازنشستگی بالای هزار دلار است که این دریافتی می‌تواند به صورت خصوصی یا بیمه تامین اجتماعی باشد. در حال حاضر حتی بدون منافعی که برای بازنشستگی در نظر گرفته شده است، هزینه‌های زندگی در این کشور در مقایسه با بسیاری از کشورهای اروپا، شمال آمریکا و استرالیا پایین‌تر است. هزینه یک وعده غذایی برای دو نفر در یک رستوران متوسط در پاناما ۳۰ دلار است. قیمت ملک در پاناما به‌صرفه است اما خارجی‌ها مانند خودپانامایی‌ها اجازه خرید و فروش ندارند. پاناما دارای سیستم مراقبت‌های درمانی و بهداشتی بین‌المللی خوب با پزشکان آموزش دیده در آمریکا و اروپاست. بازنشستگان برای دریافت خدمات

زایویه دوید

پاناما جنوبی‌ترین کشور در مرکز قاره آمریکاست که در رأس فهرست جهانی بهشت بازنشستگی در سال ۲۰۱۶ قرار گرفته است. در این فهرست که توسط مجله لایف ارائه شده، از پاناما به‌عنوان «ارزان‌ترین، بهترین و سودمندترین محل بازنشستگی در جهان» یاد شده است.

@ghlamrorefah

ماهانمه تحلیلی حوزه رفاه و تأمین اجتماعی

www.ghalamrorefah.ir